

Fejlesztő neve:

SZÁRAZ TAMÁS

Tanóra / modul címe:

AZ ÁLLAM ÉS SZEREPE A PIACGAZDASÁGBAN

Komplex fejlesztő óra

1. Az óra tartalma – A tanulási téma bemutatása; A téma és a módszer összekapcsolásának indoklása:

Az állam szerepe a nemzetgazdaságokban a történelem előrehaladtával sokat változott. Nincs törvényszerű összefüggés az állam beavatkozásának mértéke és az adott ország gazdasági fejlettsége között. A komparatív előnyök szerinti nemzetközi munkamegosztás elméleti folyamatait a nagyhatalmak gazdaságpolitikája rendre átírta.

Az óra célja az, hogy megnézzük, milyen sajátos tulajdonságokkal jellemezhetőek az állami struktúrák, és ezek hogyan befolyásolják az állam működését. A feladatok segítségével a diákok nemcsak megismerik az állam piacgazdaságban betöltött szerepét, hanem a munkaerőpiacra gyakorolt hatását is megtapasztalhatják.

2. Fejlesztendő kompetenciák:

<u>Személyes kompetenciák</u>	<u>Szociális kompetenciák</u>	<u>Kognitív kompetenciák</u>
megbízhatóság pontosság kitartás döntésképeség szorgalom, igyekezet	tömör fogalmazás készsége közérthetőség fogalmazókészség	ismeretek helyénvaló alkalmazása gyakorlatias feladatértelmezés kontroll (ellenőrzőképesség) áttekintő képesség rendszerző képesség figyelem-összpontosítás módszeres munkavégzés

3. Korcsoport / évfolyam:

10. évfolyam, teljes osztály

4. Előfeltételek / előfeltétel tudás:

Sokat segít az államformákkal foglalkozó feladatok megoldásánál, ha a 9. osztályban a történelem órán átvett demokráciával és szavazati joggal foglalkozó részekkel tisztában vannak a tanulók.

5. Eszközigény:

Az osztály létszámának megfelelően másoljunk forrásokat, halmazokat és szerepkártyákat.
A halmazok táblára rajzolásához színes kréta célszerű.

6. Megjegyzések a feladatokhoz:

Javaslataimat, tanácsaimat a feladatokhoz kapcsolódóan írtam le.

7. Lehetséges megoldások:

R

1. Az első feladat az állam fogalmának meghatározásához nyújt segítséget. A kiválasztott szöveg nem tartalmazza a témához tartozó legfontosabb fogalmakat (államhatár, nemzet, kultúra, szuverenitás), de segítséget nyújt a körbeírásukhoz.

A következő szövegrészletet osszuk ki páronként a tanulóknak (abban az esetben, ha a tanulói példányt nem nyomtatjuk ki a számukra).

„A határon túli magyarok számára az állampolgárság mellett a valódi garanciát a szavazati jog jelenti – jelentette ki Semjén Zsolt nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyettes a Magyar Televízió Ma reggel című műsorában. Hangsúlyozta: azokat, akik most állampolgársági esküt tettek, ugyanúgy megilleti az alkotmány védelme minden téren, mint bármely más állampolgárt. Mint mondta: az állampolgársági eskü a nemzet közjogi egyesítését jelenti, az idei március 15-e nemzettársaink polgártársainkká válásának dátumaként vonul majd be a magyar történelembe.”

<http://semjenzsolt.hu/kozelet/interjuk/az-allampolgarsagi-esku-nemzet-kozjogi-egyestest-jelenti>

Elolvasása után páronként beszéljék meg, hogy milyen választ adnának a következő kérdésekre.

1. Mit jelent számotokra az állam kifejezés?
2. Mi különbözteti meg a Magyar Államot bármely más államtól?

A diákok hozzászólásai és észrevételei listászerűen kerüljenek fel a táblára, majd ezek közül közösen válasszák ki az öt legfontosabb gondolatot.

Tapasztalatom alapján a tankönyvek által megfogalmazott jellemzők közül alig akad, ami ne kerülne elő a feladat során.

J

2. Ebben a feladatban különböző fogalmakat és jellemzőket fogunk halmazokba rendezni az államformáknak megfelelően.

Én az alábbi fogalmakat használtam, azonban ízlés szerint alakítható a felsorolás:

- szavazati jog
- parlament
- alkotmány
- magas életszínvonal
- teljhatalom
- tagállam
- Nagy-Britannia
- Németország
- Magyarország
- Omán
- USA
- az uralkodó törvényeket hoz, és néha némelyiket meg is sérti

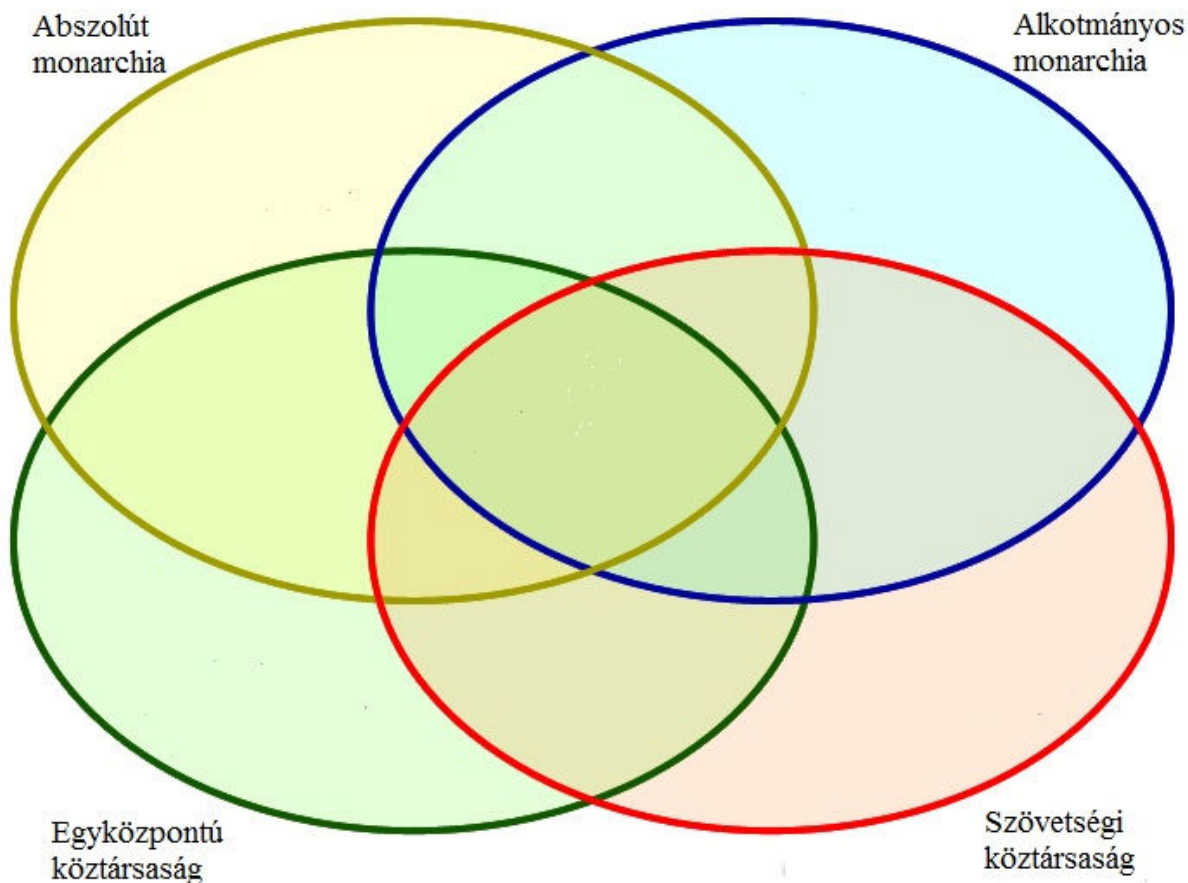
Osszuk négy csoportra az osztályt!

Minden csoportnak adjunk egy nyomtatott példányt a szövegrészekből és a diagramból!
(Természetesen akkor járjunk el így, ha a tanulói példányt nem nyomtatjuk ki a számukra.)
A segítségül adott szövegrészekeken néhány külföldi állampolgár saját országáról alkotott véleményét olvashatják a diákok.

„Nasaruddin Mohamad Ománból – Egy puccs után 1970-ben egyesítette az új szultán az országot, és azóta is próbálja nyugati mintára vezetni. Többször is írtak már ki választásokat, azonban érdekes módon mindig az ismerősi köréből és rokonai közül kerülnek ki a leendő miniszterek. Főleg rendeletekkel kormányoz.”

„Kevin Glover Texasból – Nyáron a jogi diplomám megszerzése után meglátogattam az unokatesómat San Franciscóban. Gondoltam, hogy kipróbálom magam az ottani munkaerőpiacon. Legmerészebb álmomban sem gondoltam volna, hogy diplomám érvényesítéséhez újra kellene vizsgáznom, csak azért, mert ebben az államban sok esetben mások a törvények. A helyi törvények átolvasása közben sok érdekességre bukkantam. Vétség például bármilyen vadászati célból kilóni mozgó járműből, kivéve, ha a célpont egy bálna, vagy tilos nőknek házikabátban vezetniük, továbbá semmiféle jármű nem lépheti át a 96 Km/óra sebességet vezető nélkül.”

Helyezzétek el az alábbi fogalmakat a fenti halmazokba!

Fogalmak: 1. szavazati jog, 2. parlament, 3. alkotmány, 4. magas életszínvonal, 5. teljhatalom, 6. tagállam, 7. Nagy-Britannia, 8. Németország, 9. Magyarország, 10. Omán, 11. USA, 12. az uralkodó törvényeket hoz, és néha némelyiket meg is sérti.

Hívjuk fel a figyelmüket arra, hogy nem tudnak minden fogalmat elhelyezni a halmazokba!
A feladat megoldására adjunk 2 percet.

 A feladathoz tartozóan a következő kérdések is előkerülnek.

1. Szerintetek milyen fogalmak vagy jellemzők kerülhetnének még a felsorolásba?
 2. Melyik halmazba helyeznétek azokat?
- Ez a két kérdés a későbbiek során segítheti munkánkat.

 A feladatot ellenőrizzük közösen táblára rajzolt halmazok segítségével.

 3. Frontális osztálymunka alkalmazásával beszéljük meg azokat az állami feladatköröket, amelyek eddig nem kerültek elő.

Ezek általában az infrastruktúra, a törvényi háttér, az egészségügy és az oktatás területei.

 4. A diákok egy szituációs játék résztvevőivé válnak. Egy számítógép-alkatrész tervező és gyártó cég új munkatársak felvételére készül.

Válasszunk ki az osztályból öt diákot, akik a felvételi bizottság tagjaiként összeülnek és megbeszélik a felvételi szempontokat.

A többiek közben felkészülnek a felvételi elbeszélgetésre, ahol legjobb formájukat kell nyújtaniuk.

Két perces felkészülés után elkezdődik az interjú.

A bizottság tagjai véletlenszerűen válasszanak ki tanulókat (3-5 fő), akik maximum 1-1 percben elmondhatják, hogy miért szeretnének ezen a munkahelyen dolgozni. Ha szükséges, akkor a bizottság tagjai feltehetnek kérdéseket is a jelentkezőkhöz.

Az elbeszélgetés után a bizottság újra üljön össze és értékelje a jelentkezőket! Dönthetnek úgy, hogy mindenkit felvesznek, de akár el is utasíthatják az összes jelentkezőt, azonban minden esetben meg kell indokolniuk döntésüket.

R

 5. A reflektálás során a tanulók egy szerepjáték segítségével átérezhetik egy fontos döntés előtt álló képviselőtestület helyzetét.

A feladathoz szükségünk van egy levezető elnökre és a többiekből képzett 6 csoportra.

Az alábbi rövid feladatot olvassuk fel, a táblázatot pedig vágjuk szét, és a csoportok húzzanak egyet közülük!

Adjunk 3 perc felkészülési időt, majd ezt követően a levezető elnök szólítsa fel a csoportokat, hogy mondják el álláspontjukat a többieknek!

Ez után a csapatok kapjanak 2 percet, hogy újabb érveket keressenek a saját álláspontjaik mellett, illetve tegyenek fel kérdéseket a többieknek!

A feltett kérdésekre a csoportok egyből válaszolhatnak!

A második kör után egyből lehet válaszolni a kérdésekre, amint szót ad a levezető elnök!

A feladat:

Egy elektronikai eszközök gyártásával foglalkozó transznacionális cég Magyarországon egy nyugati határhoz közeli városban kíván létrehozni leányvállalatot. A városka nehéz döntés előtt áll. Az új cég több száz ember számára kínálna új munkahelyeket, azonban a város egyetlen parkjának helyét nézte ki az új gyár letelepítéséhez. A kérdés megvitatásához összehívják a városgyűlést. A gyűlésen a következő képviselők vesznek részt:

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

H-7633 Pécs, Szántó Kovács János u. 1/b.
Tel.: +36 72 501-500

KAPOSVÁRI
EGYETEM

H-7400 Kaposvár,
Dr. Guba Sándor u. 40.
Tel.: +36 82 505-800

A kompetencia-alapú pedagógusképzés regionális szervezeti, tartalmi és módszertani fejlesztése
a Pécsi Tudományegyetem és a Kaposvári Egyetem részvételével

TÁMOP-4.1.2-08/1/B-2009-0003

CÉG TULAJDONOSA: Vállalatod terjeszkedni kíván Magyarországra, rengeteg embernek tudsz munkát adni, ha sikerül megállapodni, azonban téged főleg a profit vezérel.

KÖRNYEZETVÉDELEM KÉPVISELŐJE: A város egyetlen nagyobb zöld területét foglalná el a cég, ezt nem szabad engedni.

ÖNKORMÁNYZATI KÉPVISELŐ: A városnak jól jönne a bevétel, viszont a lakosság érdekeit is szem előtt kell tartani.

MUNKANÉLKÜLIEK KÉPVISELŐJE: A városban sok munkanélküli van, ez jó lehetőség lenne a számuk csökkentésére.

KERESKEDŐK KÉPVISELŐJE: A cég további embereket vonz a városba, ők is itt fognak bevásárolni, ami a helyi boltoknak hoz hasznot.

HELYI LAKOSOK KÉPVISELŐJE: Jó lenne, ha több munkahely lenne, de az egyetlen zöld területen hozná létre a céget, ahová a családok hétvégére kimennek piknikezni, játszani.

ELNÖK: Vezesd le a tárgyalást!

Az első körben minden csapat ismertesse a saját álláspontját.

Ezt követően adj minden csapatnak 2 percet, hogy dolgozza ki a véleményét a többi csapatról!

Ha ezeket is ismertették a többiekkel, utána jelentkezéssel bárki elmondhatja a véleményét.

Mindenkinek adjál szót, ne engedd, hogy egymás szavába vágjanak!

Törekedj arra, hogy a tárgyalás szavazással végződjön!

Résztevők: Cég képviselői, Környezetvédelem képviselői, Önkormányzat képviselői, Munkanélküliek képviselői, Kereskedők képviselői, Helyi lakosok képviselői

Végül a diákoknak szavazniuk kell arról, hogy beengedik-e a céget a városba!

A feladat ötletéért és kidolgozásáért köszönetet szeretnék mondani Vízhányó Évának.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ÚMFT infovonal: 06 40 638 638
nfu@meh.hu • www.nfu.hu

Befektetés a jövőbe

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

H-7633 Pécs, Szántó Kovács János u. 1/b.
Tel.: +36 72 501-500

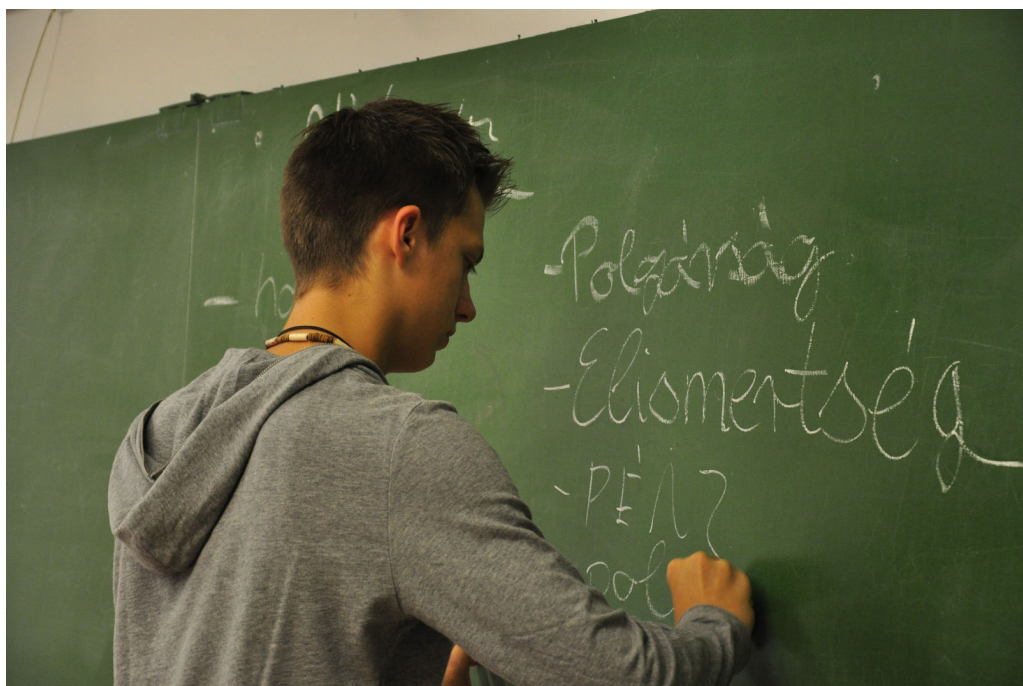
K APOSVÁRI
E G Y E T E M

H-7400 Kaposvár,
Dr. Guba Sándor u. 40.
Tel.: +36 82 505-800

A kompetencia-alapú pedagógusképzés regionális szervezeti, tartalmi és módszertani fejlesztése
a Pécsi Tudományegyetem és a Kaposvári Egyetem részvételével

TÁMOP-4.1.2-08/1/B-2009-0003

8. Szemléltetés:

1. kép: a államhoz kapcsolódó gondolatok felírása

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ÚMFT infovonal: 06 40 638 638
nfu@meh.hu • www.nfu.hu

Befektetés a jövőbe

Új Magyarország
FEJLESZTÉSI TERV

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

H-7633 Pécs, Szántó Kovács János u. 1/b.
Tel.: +36 72 501-500

KAPOSVÁRI
EGYETEM

H-7400 Kaposvár,
Dr. Guba Sándor u. 40.
Tel.: +36 82 505-800

A kompetencia-alapú pedagógusképzés regionális szervezeti, tartalmi és módszertani fejlesztése
a Pécsi Tudományegyetem és a Kaposvári Egyetem részvételével

TÁMOP-4.1.2-08/1/B-2009-0003

2. kép: az elkészített feladat

3. kép a halmazábrás feladat kidolgozása

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ÚMFT infovonal: 06 40 638 638
nfu@meh.hu • www.nfu.hu

Befektetés a jövőbe

Új Magyarország
FEJLESZTÉSI TERV

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

H-7633 Pécs, Szántó Kovács János u. 1/b.
Tel.: +36 72 501-500

KAPOSVÁRI
EGYETEM

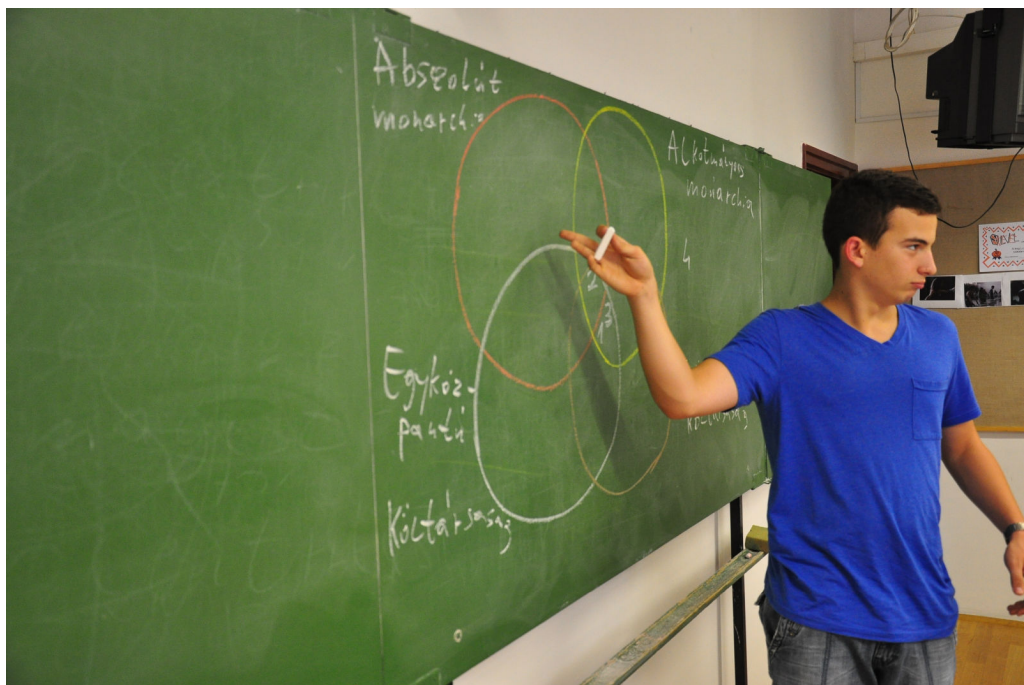
H-7400 Kaposvár,
Dr. Guba Sándor u. 40.
Tel.: +36 82 505-800

A kompetencia-alapú pedagógusképzés regionális szervezeti, tartalmi és módszertani fejlesztése
a Pécsi Tudományegyetem és a Kaposvári Egyetem részvételével

TÁMOP-4.1.2-08/1/B-2009-0003

4. kép: az osztály csoportmunka közben

5. kép: a feladat ellenőrzése

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ÚMFT infovonal: 06 40 638 638
nfu@meh.hu • www.nfu.hu

Befektetés a jövőbe

Új Magyarország
FEJLESZTÉSI TERV

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

H-7633 Pécs, Szántó Kovács János u. 1/b.
Tel.: +36 72 501-500

K KAPOSVÁRI
EGYETEM

H-7400 Kaposvár,
Dr. Guba Sándor u. 40.
Tel.: +36 82 505-800

TÁMOP-4.1.2-08/1/B-2009-0003

6. kép: felvételi elbeszélgetés a „bizottság” előtt

7. kép: az álláspont ismertetése a városgyűlésen

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ÚMFT infovonal: 06 40 638 638
nfu@meh.hu • www.nfu.hu

Befektetés a jövőbe

Új Magyarország
FEJLESZTÉSI TERV

8. kép: szavazás a cég sorsáról

9. Fejlesztő értékelés:

A feladatok elvégzése közben a diákok általában egyre aktívabbá válnak, kinyílnak, különböző tények, bizonyítékok alapján értékelni is tudják tanulási folyamatuk eredményességét. A tanulásról való gondolkodás, az önreflexió fejlesztése fontos eleme a fejlesztő értékelésnek.

10. Felhasználható irodalom:

1. Szentés Tamás: Az állam szerepe a felgyorsult globalizáció korában (<http://www.kozgazdasag.hu/hu/tanulmanyok/az-allam-szerepe.html>)
2. Pethőné Nagy Csilla: Módszertani kézikönyv. Korona Kiadó, Budapest, 2005.

